

[Knud Hertling.]

riget. Heraf følger ganske naturligt, at de grønlandske politikere, der ved skæbnens gunst er placeret som repræsentanter for deres land i dette høje ting, må være stærkt interesseret i, at statens økonomi stabiliseres så meget som overhovedet muligt. Derfor har jeg med megen interesse lyttet til den debat, der fandt sted i det høje ting i tirsdags i forbindelse med økonomiministerens redegørelse om inflationskilderne.

Som objektiv iagttagere — dermed mener jeg som partipolitisk uafhængig tilhører — har jeg med glæde konstateret, at der hos alle partier er enighed om at skabe balance i statens finanser. Man ønsker fra alle sider at finde frem til en måde, der muliggør standsning af de inflatoriske faktorer, der findes i det danske samfund. Jeg tager dog først og fremmest hatten af for de politikere, der taler om, at det, det gælder om, er at lære at leve sammen med disse faktorer og lære at beherske dem. Alle ønsker at bevare og udbygge det velstandssamfund, der er skabt i dette land, og alle ønsker bevarelse af den fulde beskæftigelse. En sådan tilstand forudsætter imidlertid, at man gør noget alvorligt for at lære at leve sammen med netop disse faktorer og at beherske dem. Der kan være forskellige måder, man kan lære at beherske dem på, men mon man ikke ved politisk smidighed kan løse dette problem? Det kræver blot, at man ser på samfundets vel som helhed uden for megen skelen til partipolitiske hensyn.

Da vi i Grønland er afhængig af statens finansielle situation, er jeg derfor ivrig tilhænger af de politiske kræfter, der ærligt arbejder for at skabe en økonomisk balance i samfundet hernede. I Grønland er vi ikke uberørt af de inflatoriske tendenser, der gennem nogle år har eksisteret her i landet. Vi mærker det gennem de høje priser på varerne, der som bekendt importeres til Grønland herfra. Det kunne endda gå, hvis det kun drejede sig om visse enkelte varer, men det gælder jo alle kategorier af varer. De stigende varepriser i Danmark har således stærk indflydelse på den almindelige grønlanders daglige liv. Dette kunne man så tage lidt stort på, såfremt pristalsreguleringen i Grønland var identisk med den hernede. Det er den bare ikke. Lønreguleringen i Grønland sker efter et specielt

grønlandsk pristal. Dette er blot et eksempel på den politiske fornægtelse af rigets økonomiske enhed.

Det forhold, at staten fortsat er den afgørende økonomiske faktor i Grønland, herunder specielt i den erhvervsmæssige udvikling, er imidlertid ikke nogen naturnødvendighed. Netop inden for erhvervspolitikken har vi i Grønland gennem mange år talt om at privatisere. Allerede den store Grønlandskommission af 1949 anbefalede privatisering af erhvervslivet, og denne anbefaling blev gentaget af Grønlandsudvalget af 1960 i udvalgets betænkning fra 1964. Herudover er der ikke sket så forfærdelig meget. Bevares, der er etableret et par private virksomheder inden for produktionen, men det meste af produktionsvirksomheden beherskes den dag i dag af staten. Jeg tror ikke, det er, fordi staten ønsker at være den afgørende faktor inden for dette område, men indtil for nylig har der været en mærkelig tilbageholdenhed fra privat dansk side. Vi i Grønland er dog ikke uden skyld i dette forhold. Vi har ganske naturligt ønsket at være lidt tilbageholdende ud fra ønsket om at give den grønlandske befolkning mulighed for at være med og har derfor omgivet os med beskyttelsesbestemmelser om bopælspligt i selve landet i 6 måneder, før man kan etablere privat virksomhed. Jeg er ganske enig i, at sådanne bestemmelser indtil nu har været berettiget, men sætter dog nu et meget stort spørgsmålstegn ved, om det i den grønlandske befolknings interesse er rigtigt at fortsætte hermed. Der er nemlig nu vågnet en interesse fra privat dansk side for at anbringe kapital i virksomheder i Grønland under privat grønlandsk medvirken. En sådan interesse bør opmuntres, for at vi også i Grønland kan få øjnene op for, hvad det vil sige at ophjælpe udbygningen af et velstandssamfund under medvirken af privat og personlig interesse. Jeg ser meget gerne, at virksomheder, der endnu drives af staten, overgår til private, idet vi også derigennem kan spare de danske skatteydere for udgifter til udsendt personale i disse virksomheder, samtidig med at vi viser den grønlandske befolkning, at også andre end staten inden for erhvervslivet kan spille ind som afgørende faktorer i et lands industrielle udvikling.

Det er min opfattelse, at de grønlandske